

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 74PP/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011979
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Mičková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3123011979.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v trestnej veci proti odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., D. A. E. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 16.02.2024 samosudkyňou JUDr. Dagmar Mičkovou, takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 2 Tr. poriadku sa návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 06.12.2023 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V návrhu odsúdený poukázal, že spĺňa formálne aj materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie. Je poberateľom invalidného dôchodku. Je dialyzačným pacientom, má cukrovku, prekonal mozgovú príhodu a jeho choroby sú životohrožujúce. Je nevyhnutné, aby na slobode podstúpil transplantáciu obličky. Ako vhodný darca je jeho sestra. Nemohol sa dostaviť na špeciálne pracovisko do Bratislavy, z toho upadol do zlého psychického stavu, a preto mal konflikt s pedagogičkou hodnotiacou jeho správanie. Mrzí ho to. Preto aj v máji 2023 odmietal dialýzu. Navrhol vypočuť ako svedka A. F. a sestričku A. G..

Súd si vyžiadal hodnotenie ústavu, ktorého súčasťou tvorí aj skrátený výpis klienta, odpis registra trestov a príslušné súdne rozhodnutia.

Z hodnotenia ÚVTOS Trenčín zo dňa 22.12.2023 vyplynulo, že odsúdený je ženatý, otec dvoch detí a má ukončené základné vzdelanie. Dňa 21.06.2021 začal v ÚVV a ÚVTOS Nitra vykonávať trest a dňa 02.07.202 bol eskortovaný do NOO a ÚVTOS Trenčín do oddielu odsúdených so zdravotným postihnutím. Správanie odsúdeného bolo spočiatku na požadovanej úrovni. Bol disciplinárne odmenený za plnenie programu zaobchádzania. Od mája 2023 nastali u odsúdeného zmeny v správaní, ktoré vyústili do jeho nevhodného správania v dialyzačnom stredisku, keď odmietal napojenia na dialýzu a vulgárne sa pri tom vyjadroval na adresu zdravotného personálu. Bol za to disciplinárne potrestaný zákazom dvoch nákupov. K ďalšiemu disciplinárnemu previneniu došlo v mesiaci september, kedy pri kontrole odsúdeného osobných vecí bolo zaistené nadmerné množstvo výstrojných zvrškov, ktorého pôvod nevedel vysvetliť. Rovnako bol potrestaný zákazom dvoch nákupov. Na základe týchto udalostí začal odsúdený zaujímať opozičný postoj, niektoré nariadenia, či usmernenia príslušníkov a zamestnancov justičného zboru plní s výhradou. Rovnako sa to prejavuje aj pri dodržiavaní liečebného procesu. Vyskytli sa nedostatky s užívaním liekov. Tiež v minulosti vyhlásil hladovku. Bolo mu zo strany ústavu vysvetľované, nakoľko si podal žiadosť o podmiennečné prepustenie, ako sa musí správať a aké podmienky musí splniť, aby mu boli zahladené

disciplinárne tresty. Iniciatíva a kladný posun je zaznamenaný, ale podľa kompetentného pracovníka však ešte nespĺnil podmienky na ich zahľadenie. Odsúdený však túto skutočnosť neakceptuje. Odsúdený trvá na okamžitom zahľadení disciplinárnych trestov, pričom má tendenciu rozhodovať o tom, aký čas je potrebný na to, aby príslušník s disciplinárnou právomocou v tomto smere rozhodol. Počas rozhovoru je neúctivý a drzý, nie je ochotný vypočuť akýkoľvek argument, iba ten, ktorý je pre neho prijateľný. Postoj k trestnej činnosti sa javí ako kritický, plne si uvedomuje, čo spáchal a berie za to aj zodpovednosť. Vo svojom voľnom čase prevažne počúva rozhlas, sleduje televízne vysielanie, hrá hry. Poberá čiastočný invalidný dôchodok. Nie je pracovne zaradený pre zdravotné ťažkosti. Zapája sa do čistiacich a upratovacích prác. Je ženatý, jeho žena žije v Anglicku, predtým žil s priateľkou, s ktorou má dvoch synov. Kontakt udržiava s matkou, sestrami a deťmi. Rodine píše listy, je s nimi v telefonickom kontakte a formou videohovorov. Riziko recidívy bolo vyhodnotené ako stredné, resocializačná prognóza ako menej priaznivá. Ústav neodporúča jeho podmienené prepustenie.

Zo skráteného výpisu klienta a z pripojených súdnych rozhodnutí vyplynulo, že odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody vo výmere tri roky a šesť mesiacov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, uložený mu rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 2T/104/2019 zo dňa 20.06.2023, a to pre zločin podvodu podľa § 221 odsek 1, odsek 3 písmeno d) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno e) Trestného zákona, ktorého výkon nastúpil dňa 20.06.2023, pričom tento trest má predpokladane vykonať dňa 21.12.2024. Tento trest odňatia slobody je súhrnný a bol mu započítaný do výkonu tohto trestu trest uložený rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 3T/78/2020 zo dňa 04.10.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/137/2021 zo dňa 06.12.2022 v trvaní troch rokov.

Z odpisu registra trestov odsúdeného a z obsahu spisu vyplynulo, že odsúdený bol doposiaľ 11-krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, z toho 3 odsúdenia má zahladené.

Z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2Ntc/10/2023 zo dňa 16.11.2023 vyplýva, že okamihom prepustenia z výkonu tohto trestu bude odsúdený vydaný do vydávacej väzby, nakoľko Okresný súd v Ostrihome, Maďarská republika dňa 17.05.2022 pod sp. zn. 6.B.158/2021/29 vydal na odsúdeného európsky zatýkací rozkaz.

Zo správy A. F. zo dňa 14.09.2023 vyplynulo, že spočiatku bolo jeho správanie v poriadku, neskôr sa zmenilo vo februári 2023 - pacient bol nekomunikatívny, odmietal s ním hovoriť a správal sa vulgárne a agresívne voči personálu. Správanie pacienta sa zmenilo v auguste 2023, znovu komunikuje, snaží sa dodržiavať liečebný režim, nespráva sa agresívne.

Zo správy A. F. zo dňa 16.10.2023 vyplynulo, že transplantčný proces je dlhodobý a je ho vhodné riešiť až po eventuálnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Zo správy A. F. zo dňa 13.12.2023 vyplynulo, že od júla 2023 sa odsúdený správa dobre, rešpektuje odporúčania lekára, nemal za toto obdobie konflikt.

Z lekárskej správy všeobecnej lekárnice zo dňa 04.05.2023 vyplynulo, že odsúdený odmieta dialýzu v Trenčíne kvôli personálu, je provokovaný zo strany primára a sestričiek.

Odsúdený na verejnom zasadnutí trval na podanom návrhu a žiadal o jeho prejednanie. Uviedol, že má dve maloleté deti, o ktoré sa stará jeho matka, nakoľko ich matka ich opustila. Bol s nimi tri roky sám, ale keďže chodil na dialýzu, presťahoval sa s nimi k jeho matke. Ochorela aj jeho matka, na rakovinu pľúc a lieči sa v Rakúsku. Chcel transplantáciu obličky, mal aj daryňu, jeho sestru, a keď podstúpil všetky vyšetrenia, ako aj jeho sestra, doktor sa vyjadril, že nie je to možné. Prvého mája sa pohádka s doktorom F., nakoľko ho aj s doktorom A. zavádzali. D. H. žiadala vyjadrenie písomne. Bol mu za to udelený disciplinárny trest, lebo povedal „a už dosť do pi...“, ale potom sa za to doktorovi ospravedlnil. Pedagogička kopla do odsúdeného I., on potom zomrel a nahlásil to a vypovedal, a preto ho potom potrestali, že má naviac tričko. Ale on má dve tričká, lebo chodí na dialýzu, vyhádzali mu celú skriňu a našli mu to tričko. Podal aj mimoriadny opravný prostriedok proti nezákonným dvom trestom a odvtedy, keď zomrel pán I., je pedagogičkou týraný. Keby bol prepustený, spravil by si transplantáciu a mohol by sa starať o deti. Má dôchodok vo výške 581 eur.

Obhajca uviedol, že má za to, že odsúdený splnil formálne aj materiálne podmienky na podmienkové prepustenie. Je potrebné prihliadnuť na jeho zdravotný stav, chodí na dialýzu, viackrát si podával túto žiadosť a vždy boli prítomné odporúčacie hodnotenia. Dôsledkom konfliktu kvôli zdravotnému stavu dostal neodporúčajúce stanovisko. Preukázalo sa, že došlo k jednoznačnému polepšeniu. Z trestu 42 mesiacov mu ostáva vykonať 10 mesiacov, vo výkone trestu je po prvýkrát. Má ťaživé životné podmienky, dialýza je nevyhnutná, musí chodiť na ňu každý druhý deň, aby mohol fungovať. S poukazom na transplantáciu prejavuje záujem o túto transplantáciu, ktorá by vyriešila jeho zdravotný stav. Avšak táto nie je možná v ústave, vykonáva sa len v troch špecializovaných zariadeniach na Slovensku. Predbežnou konzultáciou a vyšetreniami odsúdeného aj darykne je ustálené, že darykne je vhodná na transplantáciu, avšak musí byť vykonaná v špeciálnom zariadení. Obličky ako u odsúdeného, tak aj darykne, musia byť vybraté v ten istý deň. Každé predĺžovanie má vplyv na jeho zdravotný stav. Počas výkonu trestu odňatia slobody sa jeho zdravotný stav ešte zhoršil, diagnózu mal stanovenú ešte pred nástupom. Mrzí ho, že sa dostal do konfliktu v súvislosti so zdravotným stavom. Je poberateľom invalidného dôchodku, a teda má stabilný príjem a má sa kde vrátiť. Mám za to, že hodnotenie ústavu má len odporúčací charakter a je potrebné posúdiť celkové majetkové, sociálne, osobné pomery odsúdeného. Vo výkone je od júna 2021, a teda stanovenie skúšobnej doby by bolo v prípade odsúdeného postačujúce. V plnom rozsahu sa pridrižiava písomným stanoviskám. Zástupca ÚVTOS Trenčín uviedol, že od vypracovania hodnotenia nedošlo k zmenám.

Prokurátor okresnej prokuratúry na verejnom zasadnutí žiadal, aby bol návrh zamietnutý.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku o podmienkovom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienkové prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Súd po oboznámení sa so spisovým materiálom, predovšetkým s návrhom odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, hodnotením ústavu a k nemu pripojeným prílohám zistil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka

na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), ale nebola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto dospel k záveru, že jeho návrh nebol s poukazom na § 66 ods. 1 Tr. zákona dôvodný.

Z ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zákona vyplýva, že predpokladom podmienkového prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok,

a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život,

t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona sa pri rozhodovaní prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu, ako aj na to, v akom ústave vykonáva trest odňatia slobody.

Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, tak odsúdený, s prihliadnutím na výpočet lehoty v skrátenom výpise klienta, už vykonal podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona potrebnú časť z výmery uložených, nariadených a vykonávaných trestov odňatia slobody.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje polepšenie tak táto podmienka v danom prípade nebola splnená. V prípade druhej podmienky súd skúma, či je odsúdený schopný viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, a to plnením svojich pracovných aj mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody.

Konkrétne odsúdený sa podľa hodnotenia ústavu nespráva disciplinovane, má taktiež udelené dva disciplinárne tresty, je drzý voči personálu, neakceptuje názory pracovníkov ústavu. Z uvedeného je zrejmé, že u odsúdeného nedošlo k takej náprave, kedy by si plne uvedomoval zodpovednosť za svoje skutky. Z hodnotenia ústavu taktiež vyplynulo, že až po upozornení na vhodné správanie, ak chce byť podmiennečne prepustený sa začalo jeho správanie opäť meniť k lepšiemu ako na začiatku. Z uvedeného mal súd za to, že v prípade odsúdeného nedošlo k vnútornému presvedčeniu, resp. prerodu osobnosti odsúdeného, že v budúcnosti chce viesť riadny život, ale toto jeho správanie na požadovanej úrovni je len účelové v súvislosti s tým, že odsúdený podal žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Taktiež, aj keď je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, je potrebné prihliadnúť na celkovú početnosť spáchaných trestných činov, ktorá signalizuje, že v prípade odsúdeného ide o kriminálne narušenejšiu osobu (taktiež uložený trest odňatia slobody je súhrnný a bola mu doň započítaná časť vykonaného trestu odňatia slobody z predchádzajúceho odsúdenia za iný trestný čin). V tejto súvislosti súd poukazuje tiež na skutočnosť, že na odsúdeného bol vydaný európsky zatýkací rozkaz a po prepustení na slobodu bude vydaný do vydávacej väzby, a to pre celkovo 8 trestných činov spáchaných v Maďarskej republike. Súd dodáva, že aj keď v daných trestných veciach v Maďarskej republike nebolo ešte právoplatne rozhodnuté i tieto trestné stíhania nasvedčujú sklonu odsúdeného k neustálemu páchaniu trestnej činnosti. Z tohto dôvodu preto súd očakáva v prípade preukázania splnenia druhej podmienky aj náležitú zmenu správania odsúdeného. K takejto zmene však podľa súdu u odsúdeného ešte nedošlo.

Splnená taktiež nebola dôsledne tretia z citovaných podmienok, ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode, t. j. neexistencia rizika jeho recidívy. V prípade odsúdeného je podľa názoru súdu riziko recidívy veľké.

Súd pri hodnotení rizika recidívy prihliadol na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol už doposiaľ celkom 11-krát súdne trestaný. Vzhľadom na uvedené možno charakterizovať osobu odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestnej činnosti, od ktorej páchania ho neodradili ani viaceré odsúdenia. Sú taktiež podotýka vo vzťahu k zdravotnému stavu odsúdeného (potreba transplantácie obličky), ktorým sa prevažne obhaja a uvádza ho ako primárny dôvod na podmiennečné prepustenie, že ani zlý zdravotný stav odsúdeného ho neodradil od páchania trestnej činnosti, pričom počas výkonu trestu určitý čas podľa vyššie uvedených vykonaných dôkazov odmietal stanovenú liečbu.

Súd sa tak stotožnil so záverom hodnotenia ústavu, ktorý neodporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Sú len dodáva, že pri rozhodovaní o návrhu o podmiennečné prepustenie primárne vychádza zo záverov hodnotenia ústavu, pretože iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného, môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy. V danom prípade súd nezistil iné skutočnosti, ktoré by záver hodnotenia ústavu ako aj jeho odporúčanie spochybňovali.

Súd vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam, ako aj vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu, dospel k záveru, že u odsúdeného nebola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.

Z uvedených dôvodov súd zamietol návrh o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko odsúdený nespĺňal dôsledne všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne. Oznámením je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť. Ak sa uznesenie vyhlásilo v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.